

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna im. Stefana Szumana w Bochni

*Załącznik nr 2 do Zarządzenia Nr 19/2023
Dyrektora Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej
im. Stefana Szumana w Bochni
z dnia 11grudnia 2023 r*

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej im. Stefana Szumana w Bochni (wersja skrócona)

Spis treści

Wprowadzenie	3
Część I – Zasady postępowania pracowników poradni w celu ochrony małoletnich przed krzywdzeniem	4
1. Zasady bezpiecznych relacji pracowników poradni z małoletnimi	4
1.1 Przestrzeganie praw dziecka/człowieka	4
1.2 Komunikacja pracowników poradni z małoletnimi	5
1.3 Zakaz stosowania przez pracowników poradni jakiegokolwiek formy przemocy wobec małoletniego	6
1.4 Kontakt pracowników poradni z małoletnimi	7
2. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi w poradni oraz zachowania niedozwolone	8
2.1 Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi	8
2.2 Niedozwolone zachowania małoletnich w poradni	9
3. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu	10
3.1 Korzystanie z komputerów z dostępem do Internetu	10
3.2 Korzystanie z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu	11
4. Zasady ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci	11
Część II. Ścieżki postępowania małoletniego w przypadku doznawania przez niego krzywdy. Procedury interwencyjne w poradni	13
1. Znęcanie się, przemoc fizyczna, słowna, psychiczna stosowane wobec małoletniego	13
2. Celowe zniszczenie lub kradzież rzeczy małoletniego	15
3. Przemoc domowa stosowana wobec małoletniego	16
4. Nierówne traktowanie - dyskryminacja ucznia małoletniego.....	18
5. Stosowanie wobec małoletniego cyberprzemocy	19
6. Zagrożenie bezpieczeństwa małoletniego w wyniku sekstingu	20
7. Wysyłanie małoletniemu w internecie treści szkodliwych, nielegalnych i niepożądanych	21

8. Nawiązywanie przez małoletniego niebezpiecznych kontaktów w Internecie 22

Część III Materiały pomocnicze - wykaz telefonów i adresów mailowych instytucji pomocowych 23

Wprowadzenie

- ✓ W jakim celu zostały wprowadzone „Standardy ochrony małoletnich”?
- ✓ Co możecie w nich znaleźć?
- ✓ Prawa dziecka - dlaczego powinniście je znać?

Krzywdzenie dzieci jest niepokojącym problemem, który coraz częściej występuje we współczesnym świecie. Jednym z najważniejszych celów działania poradni jest chronienie Was przed różnymi formami przemocy, przeciwdziałanie wszelkiej dyskryminacji oraz budowanie w niej bezpiecznego i przyjaznego środowiska. Konieczność ochrony Was przed różnymi formami krzywdzenia wynika z przekonania, że:

- w obliczu narastającej fali przemocy i agresji wobec dzieci i młodzieży powinniście mieć zagwarantowane bezpieczeństwo i ochronę;
- Wasze prawa powinny być przestrzegane;
- niedopuszczalne jest stosowanie wobec Was jakiegokolwiek formy przemocy – w każdej sytuacji, w której jesteście bądź możecie być krzywdzeni, musicie otrzymać pomoc.

Istotnym i konkretnym działaniem poradni na rzecz Waszej ochrony jest stworzenie warunków do skutecznej pomocy Wam w sytuacjach trudnych oraz warunków do lepszego zabezpieczenia Waszych praw. Zadanie to realizuje bardzo ważny z punktu widzenia Waszego bezpieczeństwa dokument – „Standardy ochrony małoletnich”.¹ Jest on wyrazem troski

o Waszą ochronę w sytuacjach, w których czujecie się skrzywdzeni. Troskę tę rozumiemy jako szczególną dbałość o Waszą godność oraz o Wasze dobro fizyczne i psychiczne.

Do jego opracowania poradnia została zobowiązana przez państwo – uznano bowiem za pilną potrzebę wprowadzenie systemowego rozwiązania ochrony Was przed przemocą fizyczną

i psychiczną, edukacyjną, materialną czy – *coraz powszechniejszą* – cyberprzemocą.

Dlatego też dokument ten został skonstruowany jako zbiór zasad i procedur postępowania, z których możecie skorzystać w sytuacjach zagrożenia Waszego bezpieczeństwa lub podejrzenia czy przypuszczenia, że takie sytuacje Wam zagrażają. „Standardy ochrony małoletnich” określają:

1. główne kierunki działań poradni na rzecz Waszej ochrony, zwane w dokumencie „standardami”,
2. zasady, czyli przyjęte w poradni normy postępowania pracowników i małoletnich, dotyczące w szczególności:
  - a) bezpiecznych relacji pracowników szkoły z małoletnimi;
  - b) bezpiecznych relacji między małoletnimi;

¹ **Standard** – norma, wymóg, kierunki działań poradni na rzecz ochrony dzieci.

Małoletni – osoba, która nie ukończyła 18 roku życia.

- c) korzystania z urzędzeń elektronicznych z dostępem do internetu;
  - d) ochrony małoletnich przed zagrożeniami z sieci.
3. Sposoby Waszego postępowania w sytuacjach, w których czujecie się krzywdzeni oraz działania poradni zabezpieczające Was przed krzywdzeniem i jego skutkami.
- „Standardy ochrony małoletnich” stanowią również istotną formę zabezpieczenia Waszych praw. W celu ochrony Was przed różnymi formami krzywdzenia bardzo ważna jest znajomość i przestrzeganie praw dziecka.

CZĘŚĆ I

ZASADY POSTĘPOWANIA PRACOWNIKÓW PORADNI W CELU OCHRONY MAŁOLETNIH PRZED KRZYWDZENIEM

1. ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI PRACOWNIKÓW PORADNI Z MAŁOLETNIAMI

Zasady ogólne:

1. Pracownicy dbają o bezpieczeństwo małoletnich podczas pobytu w poradni.
2. Pracownicy wspierają małoletnich w pokonywaniu trudności, uwzględniając ich umiejętności rozwojowe oraz możliwości wynikające z niepełnosprawności oraz specjalnych potrzeb edukacyjnych.
3. Pracownicy podejmują wobec małoletnich działania wychowawcze, mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw – wyrażanie emocji w sposób niekrzywdzący innych, niwelowanie zachowań agresywnych, promowanie zasad „dobrego wychowania.
4. Zasady bezpiecznych relacji personelu z uczniami obowiązują wszystkich pracowników poradni.

1.1 Przestrzeganie praw dziecka/człowieka

Pracownicy poradni

1. Przestrzegają praw dziecka/człowieka i chronią je.
2. Upowszechniają wiedzę o prawach dziecka - podejmują problematykę praw człowieka/ dziecka na zajęciach/warsztatach prowadzonych na terenie poradni oraz w trakcie innych działań poradni – zgodnie z zadaniami statutowymi.
3. Zapewniają małoletnim dostęp do pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
4. Nie ujawniają spraw omawianych na posiedzeniu rady pedagogicznej, które mogą naruszać dobro osobiste małoletnich lub ich rodziców.
5. Nie rozpowszechniają informacji dotyczących rodziny danego małoletniego, np. wykształcenie rodziców, ewentualne problemy rodzinne (np. alkoholizm, narkomania, rozwód).

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna im. Stefana Szumana w Bochni

6. Nie upubliczniają i nie rozpowszechniają informacji o życiu prywatnym małoletnich i nie zdradzają tajemnicy ich korespondencji - także jeśli chodzi o wiadomości e-mail czy inne wysłane drogą elektroniczną.
7. Szanują prawo małoletniego do prywatności – jeśli konieczne jest odstępstwo od zasady poufności, w celu ochrony danego małoletniego, wyjaśniają mu to tak jak to jest możliwe.
8. Nie ujawniają informacji wrażliwych dotyczących małoletniego osobom nieuprawnionym (wizerunek małoletniego, informacje o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej).
9. Nie utrwalają wizerunku małoletniego (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych lub poradni, jeśli poradnia nie uzyskała zgód rodziców/opiekunów prawnych oraz samych małoletnich.
10. Nie dokonują zatrzymywania jakiegokolwiek własności małoletniego, np. telefonu.
11. W trosce o ochronę zdrowia małoletnich czuwają nad ich bezpieczeństwem.
12. W czasie pobytu małoletnich w poradni zapewniają im warunki ochrony przed przemocą, uzależnieniami oraz innymi przejawami patologii społecznej.
13. Dają małoletnim gwarancję nietykalności cielesnej - nie stosują wobec nich żadnych form przemocy.
14. Szanują godność małoletnich.
15. Równo traktują małoletnich, niezależnie od wyznawanej przez nich religii lub światopoglądu, pod warunkiem, że nie naruszają nimi moralności, praw i wolności innych osób oraz porządku i bezpieczeństwa publicznego.
16. Doceniają i szanują wkład małoletnich w podejmowane działania i traktują ich równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy. Unikają faworyzowania oraz wszelkich przejawów dyskryminacji.
17. Konstruktywnie rozwiązują konflikty małoletnich z personelem i rówieśnikami. Przyznają prawo dowiedzenia/uzasadnienia swoich racji w sytuacji konfliktu.

1.2 Komunikacja pracowników poradni z małoletnimi

Pracownicy poradni

1. Okazują zrozumienie dla trudności i problemów małoletnich.
2. Dają małoletnim prawo do odczuwania i mówienia o swoich emocjach, do wyrażania własnego zdania oraz prawo do bycia wysłuchanym.
3. Nie zawstydzają, nie upokarzają, nie lekceważą i nie obrażają małoletnich.
4. Nie poniżają małoletniego, nie wyśmiewają i nie ośmieszają go, np. stosując ośmieszające przezwiska i zdrobnienia.
5. Nie wytykają błędów małoletniego w sposób, który ich rani.
6. Nie grożą małoletnim, nie wyrażają dezaprobaty wobec ich zachowania czy postępów w nauce w sposób uwłaczający godności i poczuciu własnej wartości.
7. Nie reagują złośliwością, sarkazmem na zachowanie małoletnich, nie dowcipkują i nie żartują w sposób, który obniża ich poczucie własnej wartości.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna im. Stefana Szumana w Bochni

8. Krytykują zachowanie małoletniego w taki sposób, aby nie czuł się zraniony, zmuszony do obrony czy do kontrataku.
9. Nie podnoszą głosu, nie krzyczą na małoletniego w sytuacji innej niż wynikająca z potrzeby zapewnienia mu bezpieczeństwa.
10. W procesie rozwiązywania konfliktu dbają o komunikację dającą małoletnim poczucie bezpieczeństwa emocjonalnego i psychospołecznego, chroniącą ich od poczucia, że rozwiązanie konfliktu jest dla nich krzywdzące i rodzi u uczniów poczucie niesprawiedliwości, zlekceważenia czy odrzucenia.
11. Metody dyscyplinowania małoletnich dobierają adekwatnie do ich wieku i poziomu rozwoju. Metody te nie mogą naruszać godności i nietykalności osobistej (zakaz stosowania kar fizycznych).

1.3 Zakaz stosowania przez pracowników poradni jakiegokolwiek formy przemocy wobec małoletniego

Pracownicy poradni

1. Nie łamią obowiązującego prawa, ustalonych norm i zasad. Wszyscy małoletni są przez nich traktowani sprawiedliwie. Pracownicy poradni nie dzielą małoletnich i nie dyskryminują (ze względu na pochodzenie, poczucie tożsamości, wiek, płeć, status materialny, wygląd zewnętrzny, wiedzę i umiejętności).
2. Nie wykorzystują wobec małoletnich relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
3. Nie stosują żadnej formy przemocy fizycznej wobec małoletnich, np.: zabieranie rzeczy, niszczenie rzeczy, bicie, popychanie, szturchanie, ograniczenie swobody ruchu, szczypanie, pociągnięcie za włosy, bicie przedmiotami, wykręcanie rąk.
4. Nie stosują żadnej formy przemocy psychicznej wobec małoletnich, np. takiej jak:
  - a) izolowanie, pomijanie, obniżanie statusu małoletniego w grupie,
  - b) stygmatyzowanie z powodu ich zdrowia, osiągnięć edukacyjnych, wyglądu, orientacji seksualnej, światopoglądu czy sytuacji majątkowej,
  - c) wyszydzanie, wyśmiewanie, ośmieszanie, poniżanie, wyzywanie, grożenie,
  - d) nadmierne, wygórowane wymagania, zastraszanie, obrażanie ich godności, stosowanie kar,
  - e) agresywne wypowiedzi, komentarze i ataki na czatach, komunikatorach i forach internetowych.;
  - f) rozpowszechnianie jakichkolwiek poniżających małoletnich materiałów czy śledzenie w sieci ich poczynań i ich upublicznianie.
5. Nie stosują naruszających godność małoletnich wypowiedzi o podtekście seksualnym, nie nawiązują w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej, w tym:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna im. Stefana Szumana w Bochni

- a) nie czynią komentarzy na temat ciała/wyglądu/ubioru z podtekstem seksualnym,
- b) nie stosują dyskryminujących komentarzy odnoszących się do płci,
- c) nie stosują wulgarnych lub niestosownych dowcipów i żartów,
- d) nie piszą do małoletnich wulgarnych lub dwuznacznych smsów, e-maili,
- e) nie publikują żadnych prywatnych zdjęć ani innych informacji o małoletnich i ich rodzinach w osobistych mediach społecznościowych, bez zgody zainteresowanych stron,
- f) nie wdają się w prywatne rozmowy małoletnich w mediach społecznościowych, nie zamieszczają komentarzy i nie udostępniają zdjęć, w jakimkolwiek podtekście lub kontekście, które mogłyby małoletnim wyrządzić krzywdę.

6. Nie naruszają nietykalności osobistej małoletnich.

7. Nie zachowują się wobec małoletnich w sposób niestosowny, poufały, dwuznaczny.

8. Nie zmuszają małoletnich do odbycia jakiegokolwiek aktywności o charakterze seksualnym.

9. Nie prowokują nieodpowiednich kontaktów.

10. Informują małoletnich, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć wskazanej osobie i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji lub pomocy.

11. Przy każdej rozmowie o charakterze indywidualnym, na życzenie małoletniego zapewniają obecność innej osoby dorosłej.

~~12.~~ W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec małoletnich, unikają innego kontaktu fizycznego niż niezbędny.

1.4 Kontakt pracowników z małoletnimi

Pracownicy poradni

1. Kontaktując się z małoletnimi, pracownicy traktują ich podmiotowo.
2. Kontakt pracowników z małoletnimi nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywanym, nie może wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
3. Co do zasady kontakt z małoletnimi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie obowiązków personelu.
4. Pracownicy nie zapraszają małoletnich do swojego miejsca zamieszkania, nie spotykają się z nimi prywatnie poza godzinami pracy.
5. Pracownicy nie nawiązują kontaktów z małoletnimi poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie do nich zaproszeń w mediach społecznościowych. Nie kontaktują się z nimi

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna im. Stefana Szumana w Bochni

poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).

6. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z małoletnimi poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy), a rodzice/opiekunowie prawni uczniów muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
7. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli małoletni i ich rodzice/opiekunowie są osobami bliskimi dla pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych małoletnich i ich rodziców/opiekunów.

2. ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI MIĘDZY MAŁOLETNIAMI W PORADNI ORAZ ZACHOWANIA NIEDOZWOLONE

2.1 Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi

1. Małoletni mają prawo do przebywania w bezpiecznym środowisku. Pracownicy poradni chronią małoletnich i zapewniają im bezpieczeństwo.
2. Małoletni uznają prawo innych małoletnich do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych – nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmiennosc.
3. Zachowanie i postępowanie małoletni wobec kolegów/ innych osób nie narusza ich poczucia godności/ wartości osobistej. Małoletni są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych swoich kolegów i koleżanek, ich prawa do własnego zdania, do poszukiwań i popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.
4. Kontakty między małoletnimi cechuje zachowanie wysokiej kultury osobistej, np. używanie zwrotów grzecznościowych typu *proszę*, *dziękuję*, *przepraszam*; uprzejmość; życzliwość; poprawny, wolny od wulgaryzmów język; kontrola swojego zachowania i emocji; wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
5. Budują wzajemne relacje poprzez niwelowanie konkurencyjności między sobą w różnych obszarach życia, wzajemne zrozumienie oraz konstruktywne, bez użycia siły rozwiązywanie problemów i konfliktów między sobą. Akceptują i szanują siebie nawzajem.
6. Małoletni okazują zrozumienie dla trudności i problemów kolegów/koleżanek. Nie kpią, nie szydzą z ich słabości, nie wyśmiewają ich, nie krytykują.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna im. Stefana Szumana w Bochni

7. W kontaktach między sobą nie zachowują się prowokacyjnie i konkurencyjnie. Nie powinni również mieć poczucia zagrożenia czy odczuwać wrogości ze strony kolegów.
8. Małoletni mają prawo do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania wolny jest od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy.
9. Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród małych nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona. Nie mają prawa stosować z jakiegokolwiek powodu słownej, fizycznej i psychicznej agresji i przemocy wobec innych.
10. Małoletni mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania pracowników poradni o zaistniałych zagrożeniach.
11. Jeśli małoletni jest świadkiem stosowania przez innego małego jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią, np: pomaga ofierze, chroni ją, szuka pomocy dla ofiary u osoby dorosłej (zgodnie z obowiązującymi procedurami).
12. Małoletni znają obowiązujące w poradni procedury bezpieczeństwa – wiedzą, jak zachowywać się w sytuacjach, które zagrażają ich bezpieczeństwu lub bezpieczeństwa innych, gdzie i do kogo dorosłego mogą się w zwrócić o pomoc.
13. Jeśli małoletni stał się ofiarą agresji lub przemocy, może uzyskać w poradni pomoc, zgodnie z obowiązującymi w niej procedurami.

2.2. Niedozwolone zachowania małych w poradni

1. Stosowanie agresji i przemocy wobec innych osób:
  - a) agresji i przemocy fizycznej w różnych formach, np.:
    - ✓ bicie/uderzenie/popychanie/kopanie/opluwanie;
    - ✓ wymuszenia;
    - ✓ napastowanie seksualne;
    - ✓ nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą;
    - ✓ fizyczne zaczepki;
    - ✓ zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań;
    - ✓ rzucanie w kogoś przedmiotami;
  - b) agresji i przemocy słownej w różnych formach, np.:
    - ✓ obelgi, wyzwiska;
    - ✓ wyśmiewanie, drwienie, szydzenie;
    - ✓ bezpośrednie obrażanie ofiary;
    - ✓ plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie;
    - ✓ groźby;
  - c) agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np.:
    - ✓ poniżanie;
    - ✓ wykluczanie/izolacja/milczenie/manipulowanie;

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna im. Stefana Szumana w Bochni

- ✓ pisanie na ścianach (np. w toalecie lub na korytarzu);
  - ✓ wulgarne gesty;
  - ✓ śledzenie/szpiegowanie;
  - ✓ obraźliwe SMSy i MMSy;
  - ✓ wiadomości na forach internetowych lub tzw. pokojach do czatowania;
  - ✓ telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające);
  - ✓ niszczenie/zabieranie rzeczy należących do innej osoby;
  - ✓ straszenie;
  - ✓ gapienie się;
  - ✓ szantażowanie.
2. Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w poradni, np. rzucanie kamieniami, przynoszenie ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek), używanie ognia.
  3. Nieuzasadnione, bez zgody prowadzącego opuszczanie sali gdzie odbywają się zajęcia. Wyjście bez zezwolenia poza teren poradni.
  4. Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć organizowanych w poradni. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu.
  5. Uleganie nałogom, np. palenie papierosów, picie alkoholu.
  6. Rozprowadzanie i stosowanie narkotyków/ środków odurzających.
  7. Niestosowne odzywanie się do innych osób, używanie wulgaryzmów
  8. Przywłaszczenie własności lub celowe niszczenie, nieszanowanie własności innych osób oraz własności poradni. Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy.
  9. Rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów. Udział w bójce.
  10. Szykanowanie innych osób z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu.
  11. Znęcanie się (współdział w znęcaniu się, zorganizowana przemoc, zastraszanie).
  12. Aroganckie/niegrzeczne zachowanie, wulgaryzmy. Kłamanie, oszukiwanie.
  13. Fotografowanie, nagrywanie dźwięku lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych osób bez ich zgody.
  14. Stosowanie wobec innych osób różnych form cyberprzemocy.

3. ZASADY KORZYSTANIE PRZEZ MAŁOLETNIICH Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH Z DOSTĘPEM DO INTERNETU

3.1 Korzystanie z komputerów z dostępem do Internetu

1. Małoletni nie mają dostępu do infrastruktury sieciowej poradni.
2. Sieć jest monitorowana w taki sposób, aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć.
3. Rozwiązania organizacyjne na poziomie poradni bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.
4. Na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu na terenie poradni jest zainstalowane oraz systematycznie aktualizowane oprogramowanie antywirusowe, antyspamowe i firewall.
5. W poradni zatrudniony jest pracownik odpowiedzialny za bezpieczeństwo sieci.

3.2 Korzystanie z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu

1. Każdy ma prawo korzystać na terenie poradni z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych zgodnie z ustalonymi w zasadami.
2. Przez pojęcie „telefon komórkowy” rozumie się także smartfon, urządzenie typu smartwatch, itp.
3. Przez pojęcie „inne urządzenia elektroniczne” rozumie się także tablet, odtwarzacz muzyki, słuchawki, itp.
4. Małoletni przynoszą do poradni telefony komórkowe oraz inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność, za zgodą rodziców.
5. Poradnia nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie lub zniszczenie czy kradzież sprzętu przynieszonego przez małych.
6. Małoletni nie mogą korzystać z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu podczas diagnozy zajęć, treningów, warsztatów.
7. Małoletni ma obowiązek wyłączyć lub wyciszyć telefon (bez wibracji) i schować go w torbie/plecaku przed rozpoczęciem diagnozy. Telefon pozostaje niewidoczny zarówno dla ucznia, jak i pozostałych osób.
8. Telefony i inne urządzenia elektroniczne (np. tablety) można wykorzystywać podczas zajęć w celach dydaktycznych pod opieką oraz za zgodą prowadzącego zajęcia. Małoletni może korzystać z telefonu, a także innych urządzeń elektronicznych w celu wyszukania informacji niezbędnych do realizacji zadań podczas zajęć, po uzyskaniu zgody prowadzącego dane zajęcia lub na jego wyraźne polecenie.
9. Jeśli małoletni czeka na ważną informację (połączenie, SMS, etc.) ma obowiązek poinformować o tym fakcie, poprosić o pozwolenie na skorzystanie z telefonu i ustalić sposób odebrania tej wiadomości. Dotyczy to także sytuacji, gdy wystąpiła pilna potrzeba skontaktowania się, np. z rodzicami lub w innej ważnej sprawie.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna im. Stefana Szumana w Bochni

10. Na terenie poradni zakazuje się małoletnim filmowania, fotografowania oraz utrwalania dźwięku na jakichkolwiek nośnikach cyfrowych. Nie dotyczy to wydarzeń odbywających się w poradni, na rejestrację których udzielono zgody.
11. Nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu, lub innych urządzeń jest możliwe jedynie za zgodą osoby nagrywanej lub fotografowanej. Niedopuszczalne jest nagrywanie lub fotografowanie sytuacji niezgodnych z powszechnie przyjętymi normami etycznymi i społecznymi oraz przesyłanie treści obrażających inne osoby

4. ZASADY OCHRONY MAŁOLETNIICH PRZED TREŚCIAMI SZKODLIWYMI I ZAGROŻENIAMI Z SIECI

1. Poradnia ma obowiązek podejmować działania zabezpieczające przed łatwym dostępem do tych treści z sieci, które mogą zagrażać prawidłowemu rozwojowi dzieci i młodzieży.
2. Pod pojęciem „treści szkodliwe i zagrożenia z sieci” rozumiane są:
  - ✓ treści szkodliwe, niedozwolone, nielegalne i niebezpieczne dla zdrowia (pornografia, treści obrazujące przemoc, promujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia dzieci, popularyzujące ideologię faszystowską i działalność niezgodną z prawem, nawołujące do samookaleczeń i samobójstw, korzystania z narkotyków,
  - ✓ treści stwarzające niebezpieczeństwo werbunku dzieci do organizacji nielegalnych i terrorystycznych,
  - ✓ różne formy cyberprzemocy, np. nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli.
3. Podstawowe działania zabezpieczające małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych i zagrożeń z sieci:
  - a) monitorowanie działania i aktualizowanie programu antywirusowego, zapory sieciowej, stosowanie filtrów antyspamowych,
  - b) propagowanie zasad bezpiecznego korzystania z sieci oraz uświadamiających zagrożenia płynące z użytkowania różnych technologii komunikacyjnych podczas prowadzonych indywidualnie spotkań z pedagogiem i psychologiem.
  - c) podejmowanie interwencji w każdym przypadku ujawnienia lub podejrzenia cyberprzemocy lub ujawnienie niebezpiecznych treści,

- d) określenie procedury wskazującej osoby w poradni, do których należy się zwrócić oraz działania, które należy podjąć w sytuacji znalezienia niebezpiecznych treści na komputerze lub zjawiska doświadczonej/ zaobserwowanej cyberprzemocy.

CZĘŚĆ II

ŚCIEŻKI POSTĘPOWANIA MAŁOLETNIEGO W PRZYPADKU DOZNAWANIA PRZEZ NIEGO KRZYWDY (procedury interwencyjne w poradni)

1. Znęcanie się, przemoc fizyczna, słowna, psychiczna stosowane wobec małoletniego

Rodzaj krzywdy

Znęcanie się, przemoc fizyczna, słowna, psychiczna
stosowane wobec małoletniego

Opis sytuacji:

Ktoś przez DŁUŻSZY CZAS stosuje wobec Ciebie przemoc lub jest agresywny, nęka Cię w różny sposób, znęca się nad Tobą, np. stosuje:

Przemoc fizyczną: atak, napastowanie seksualne, nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą, fizyczne zaczepki lub dokuczanie, zmuszanie innej osoby do robienia nieprzyjemnych rzeczy, rzucanie w kogoś przedmiotami.

Przemoc słowną: obelgi, bezpośrednie obrażanie, plotki i obraźliwe żarty, groźby. Przemoc słowna może być także wymierzona w rodzinę i w przyjaciół po to, aby jeszcze bardziej jej dokuczyć.

Przemoc psychiczną: poniżanie, wykluczanie/izolacja/milczenie, obraźliwe pisanie, wulgarnie gesty, śledzenie/szpiegowanie, obraźliwe SMS-y i MMS-y, wiadomości na forach internetowych lub tzw. „pokojach do czatowania” (które z reguły są anonimowe w odróżnieniu od SMS-ów, pochodzących z konkretnych telefonów); telefony i e-maile (zawierające groźby, poniżające, wulgarnie, zastraszające); niszczenie rzeczy należących do kogoś innego; straszenie; gapienie się; szantażowanie.

Ścieżka postępowania małoletniego

1. Jeśli nie czujesz się bezpiecznie, powiedz o tym psychologowi/pedagogowi/logopedzie pracującemu w poradni. Przedstaw mu sytuację, jeśli masz świadków przemocy stosowanej wobec Ciebie, poinformuj o tym pracownika poradni. Poproś o reakcję, wsparcie i pomoc. Poinformuj także rodziców o tym, co Cię spotyka.
2. Pracownik poradni, do którego się zgłosiłeś, podejmie działania, mające na celu wyjaśnienie zaistniałej sytuacji. Działania te może podjąć we współpracy z rodzicami, jeśli wyrażą oni wolę uczestniczenia w postępowaniu wyjaśniającym.

Działania poradni:

Poradnia bezzwłocznie podejmie działania mające na celu powstrzymanie i wyeliminowanie tego zjawiska. Obowiązkiem każdego pracownika, który zaobserwował fakt jakiegokolwiek przemocy czy agresji lub został o nim poinformowany jest przerwanie tego zachowania.

3. Po wyjaśnieniu okoliczności i ustaleniu rodzaju zachowań przemocowych wobec Ciebie, wysłuchaniu wyjaśnień ich sprawcy / sprawców przemocy, pracownik poradni podejmie stosowne, zgodne z procedurą działania.

Działania poradni:

Wobec małoletniego przejawiającego zachowania agresywne stosuje się określone konsekwencje przewidziane w procedurze.

4. Jeśli będziesz potrzebować dodatkowego wsparcia emocjonalnego - poproś o rozmowę z psychologiem.

Działania poradni:

Psycholog może Ci udzielić pomocy psychologicznej oraz wskazać, jak należy radzić sobie w tego typu sytuacjach. Pomocy tej udzielać Ci może systematycznie, dopóki będzie Ci ona potrzebna.

5. Jeśli sytuacja nie ulegnie zmianie i w dalszym ciągu ktoś będzie się nad Tobą znęcał, ponownie poinformuj o tym pracownika poradni oraz swoich rodziców. Wspólnie z nim

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna im. Stefana Szumana w Bochni

i rodzicami możesz też przedstawić sprawę dyrektorowi poradni, który zastosuje kolejne, przewidziane prawem konsekwencje wobec sprawcy/sprawców przemocy.

Działania poradni:

W przypadku poważnego naruszenia nietykalności osobistej dyrektor poradni zgłasza sprawę agresji fizycznej na policję w celu wyciągnięcia konsekwencji prawnych wobec agresora.

6. W przypadku ciągłego, uporczywego znęcania się nad Tobą oraz nieskutecznej reakcji poradni na działania sprawcy rodzice mogą zgłosić ten fakt do kuratorium oświaty, które podejmie działanie wyjaśniające.

2. Celowe zniszczenie lub kradzież rzeczy małoletniego

Rodzaj krzywdy

Celowe zniszczenie lub kradzież rzeczy małoletniego

Ktoś (osoba Ci znana lub nieznana) okradł Cię, przywłaszczył sobie rzecz, która należała do Ciebie. Ktoś celowo zniszczył rzeczy należące do Ciebie.

Ścieżka postępowania małoletniego

1. Zgłoś zdarzenie kradzieży lub zniszczenia Twoich rzeczy pracownikowi poradni - przedstaw mu, kiedy, gdzie i w jakich okolicznościach to się stało. Poinformuj o ewentualnych świadkach zdarzenia.
2. Powiedz o tym zdarzeniu swoim rodzicom.
3. O zaistniałym zdarzeniu możesz opowiedzieć psychologowi, który zgodnie z Twoimi potrzebami, udzieli Ci wsparcia pedagogiczno-psychologicznego lub inną formę pomocy.

Działania poradni

- Pracownik poradni informuje rodziców oraz dyrektora poradni o zaistniałym zdarzeniu.
- Przeprowadza rozmowę ze świadkami – jeśli tacy są wskazani.
- Jeżeli sprawca celowego zniszczenia lub kradzieży Twojej rzeczy został ustalony lub wskazany, poradnia informuje o tym jego rodziców; psycholog i pedagog podejmują działania wyjaśniające zaistniałą sytuację oraz informują o nich i ich wyniku rodziców sprawcy.
- Poradnia zobowiązuje sprawcę do oddania Ci skradzionej rzeczy lub w uzgodnieniu z jego rodzicami - do ewentualnego pokrycia kosztów skradzionej lub zniszczonej rzeczy.
- Jeśli w wyniku postępowania wyjaśniającego nie jest możliwe ustalenie sprawcy kradzieży, poradnia poinformuje Twoich rodziców o kradzieży lub zniszczeniu należącej do Ciebie rzeczy oraz przekaże rodzicom informację o możliwości zgłoszenia tego faktu policji.

3. Przemoc domowa stosowana wobec małoletniego

Rodzaj krzywdy

Przemoc domowa stosowana wobec małoletniego

Przemoc domowa – to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające twoje prawa lub dobra osobiste, w szczególności:

- a) narażające Cię na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające twoją godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną – np. namawianie lub zmuszanie Cię przez dorosłego do uczestniczenia w prawnie zabronionych czynnościach seksualnych,
- c) powodujące szkody na Twoim zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące twoje cierpienie,
- d) ograniczające lub pozbawiające Cię dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające Twoją prywatność lub wzbudzające u Ciebie poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia.

Pamiętaj!

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna im. Stefana Szumana w Bochni

Jeżeli dzieje Ci się w domu jakakolwiek krzywda, możesz poinformować o tym pracownika poradni, do którego masz zaufanie. Podejmie on stosowne, zgodne z zakresem swoich kompetencji działania, mające na celu Twoją ochronę.

Jeśli jednak pracownicy poradni zauważą w Twoim zachowaniu i wyglądzie symptomy i oznaki stosowanej wobec Ciebie przemocy domowej, to mimo że tego nie ujawniłeś, mają obowiązek podjąć chroniące Cię działania i/lub zgłosić to do instytucji, które udzielą Ci zgodnej z prawem pomocy.

Ścieżka postępowania małoletniego

1. Możesz ujawnić pracownikowi poradni, do którego masz zaufanie, że dzieje Ci się krzywda i poprosić go o pomoc w tej trudnej dla Ciebie sytuacji.

Może wystąpić również przypadek, że pracownik obserwując Cię, podejrzewa, że jesteś krzywdzony, chociaż mu tego nie zgłosiłeś. W tej sytuacji pracownik przeprowadza rozmowę z Tobą oraz Twoimi rodzicami/prawnymi opiekunami, w celu zweryfikowania podejrzeń.

Działania poradni:

Każdy pracownik poradni ma obowiązek troszczyć się o Twoje dobro i bezpieczeństwo i udzieli Ci pomocy, zgodnie ze swoimi kompetencjami.

2. Po uzyskaniu informacji od Ciebie pracownik poradni podejmie interwencję w Twojej sprawie: wspólnie z pedagogiem/psychologiem zbiorą od Ciebie informacje na temat krzywdy, której doświadczyłeś – ustalą jej formy i okoliczności. Rozmowa z Tobą będzie podstawą do oceny stopnia zagrożenia Twojego bezpieczeństwa.

***Pamiętaj**, że możesz opowiadać o tym, co się wydarzyło, swobodnie - opowiedz o zachowaniu sprawcy i swoich odczuciach. Nie musi być zachowana kolejność wydarzeń. Psycholog i pedagog dadzą Ci czas na wypowiedzenie się i nie będą Cię korygować. Żeby uzyskać jak najwięcej informacji, mogą Ci zadać dodatkowe pytania.*

Działania poradni:

W przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu Ciebie lub potwierdzenia się podejrzeń, że jesteś krzywdzony, pracownik poradni zgłasza problem wyznaczonemu psychologowi (w przypadku zagrożenia Twego zdrowia lub życia).

Wyznaczony psycholog, po dokładnym rozpoznaniu sprawy, dokonuje oceny zdarzeń i zawiadamia o nich dyrektora poradni.

3. Porozmawiaj też o swojej sytuacji, o tym, co czujesz i przeżywasz z psychologiem. Udzieli on Ci wsparcia w tej trudnej dla Ciebie sytuacji oraz uwzględniając Twoje potrzeby, wspólnie z rodzicami zaplanują działania, które zapewnią Ci ochronę przed krzywdzeniem.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna im. Stefana Szumana w Bochni

Działania poradni:

Wspólnie z Twoimi rodzicami (lub jednym z nich, tym, który Cię nie krzywdzi) pedagog wraz z psychologiem planują konkretne działania zapewniające Ci ochronę.

Poradnia zapewni Ci opiekę i pomoc psychologiczną. Może także skierować Cię na terapię psychologiczną, gdy będziesz potrzebować długotrwałego i profesjonalnego wsparcia psychicznego.

Uwaga!

- Gdyby zaplanowane przez poradnię działania nie były wystarczające do zapewnienia Ci pomocy, której potrzebujesz, pedagog/psycholog nawiązuje współpracę z instytucjami pomocowymi, np. dzielnicowym, specjalistą ds. nieletnich, pracownikiem socjalnym.
- W sprawach trudnych lub związanych z popełnieniem przestępstwa powiadamiają specjalistę ds. nieletnich oraz sąd rodzinny.
- W sytuacjach bezpośrednio zagrażających Twojemu zdrowiu lub życiu powiadamiają policję lub prokuraturę rejonową.

Pamiętaj!

Każde zachowanie o charakterze przemocowym, również seksualnym, wobec osoby małoletniej jest przestępstwem. Poradnia ma obowiązek zgłosić sprawę wykorzystywania seksualnego osoby małoletniej na policję.

Sposób postępowania w sytuacji krzywdzenia małoletnich określa procedura „Niebieskiej Karty” – polega ona na podejmowaniu interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się wg ustalonych zasad prawnych. Do wszczęcia procedury „Niebieskie karty” nie jest konieczna pewność występowania przemocy, wystarczy jej uzasadnione podejrzenie.

4. Nierówne traktowanie – dyskryminacja małoletniego

Rodzaj krzywdy

Nierówne traktowanie – dyskryminacja małoletniego

Dyskryminacja to nierówne, gorsze traktowanie kogoś ze względu na jakąś cechę. Powodem dyskryminacji są najczęściej: płeć, wiek, rasa, niepełnosprawność, orientacja seksualna, cechy fizyczne, religia, przynależność do grupy etnicznej, narodowej lub społeczno-kulturowej, przekonania polityczne lub inne przekonania, a także status materialny i pochodzenie społeczne. Przejawy dyskryminacji:

Ktoś wyśmiewa się, drwi, szydzi, prześladowa Cię z powodu Twojego wyglądu, zachowania, poglądów, pochodzenia, statusu materialnego, płci, orientacji seksualnej lub z jakiegokolwiek innej przyczyny.

Ścieżka postępowania małoletniego

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna im. Stefana Szumana w Bochni

1. Porozmawiaj z pracownikiem poradni, któremu ufasz - opowiedz szczerze o tym, czego, z jakiego powodu i od kogo doświadczyłeś. To trudna dla Ciebie sytuacja, więc nie obawiaj się poprosić o pomoc i interwencję w tej sprawie.
2. Poinformuj także swoich rodziców o całej sytuacji, przedstaw im wszystkie okoliczności zdarzenia.
3. Zasięgnij porady pedagoga lub psychologa – opowiedz mu o swoich obawach, przeżyciach i odczuciach. Pedagog i/lub psycholog zgodnie z Twoimi potrzebami udzieli Ci pomocy pedagogiczno-psychologicznej.
4. Twoi rodzice i Ty możecie zwrócić się o pomoc także do organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką praw dziecka/ praw człowieka.
5. W przypadku nieotrzymania pomocy ze strony poradni, Twoi rodzice mogą zgłosić sprawę do właściwego kuratorium oświaty i następnie do Rzecznika Praw Obywatelskich lub Rzecznika Praw Dziecka.

Działania poradni:

- Poradnia powinna zapewnić małoletnim możliwości rozwoju w bezpiecznej atmosferze, wolnej od jakiegokolwiek dyskryminacji, dlatego też jest zobowiązana do działań antydyskryminacyjnych.
- Pracownicy poradni podejmują działania wyjaśniające okoliczności zdarzenia, zmierzające do określenia jego znaczenia dla Ciebie oraz ustalenia sprawcy/sprawców. Informują o zdarzeniu dyrektora poradni.
- Po ustaleniu sprawców poinformują o tym ich rodziców.
- Pracownicy poradni po wysłuchaniu sprawcy, uwzględniając wagę czynu oraz motywację sprawcy do popełnienia takiego czynu, zastosuje określone w statucie środki dyscyplinujące sprawcę. Poinformują o nich rodziców sprawcy.

5. Stosowanie wobec małoletniego cyberprzemocy

Rodzaj krzywdy

Stosowanie wobec małoletniego cyberprzemocy

Cyberprzemoc ma miejsce wtedy, gdy doświadczyłeś przemocy w sieci w jakiegokolwiek formie - nękania, straszenia, szantażowania z użyciem sieci, publikowania lub rozsyłania ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz gdy ktoś podszywa się w sieci pod Ciebie wbrew Twojej woli.

Ścieżka postępowania małoletniego

1. Postaraj się zabezpieczyć dowody przemocy w sieci stosowanej wobec Ciebie.
2. Zgłoś ten fakt pracownikowi poradni.

Działania poradni:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna im. Stefana Szumana w Bochni

Pracownik poradni wysłucha Cię, przeanalizuje dowody, które dostarczysz. Jeśli będziesz mieć kłopot z zabezpieczeniem dowodów w sieci, pracownik poradni poprosi o pomoc specjalistę.

3. Jeśli masz świadków doświadczanej przez Ciebie cyberprzemocy, powiedz o nich. Identyfikacja sprawcy często jest możliwa dzięki zebranych materiałom – wynikiem rozmów z osobą zgłaszającą, z ofiarą cyberprzemocy, analizie zebranych dowodów z sieci.
4. Pracownik poradni wspólnie z Tobą oceni, czy zdarzenie wyczerpuje znamiona cyberprzemocy, czy jest np. niezbyt udanym żartem.

Działania poradni:

Po dokonaniu analizy dowodów i ustaleniu okoliczności cyberprzemocy pracownik poradni podejmie działania mające na celu ustalenie sprawcy cyberprzemocy.

5. Pracownik poradni może o zaistniałym zdarzeniu cyberprzemocy poinformować Twoich rodziców lub nawet policję – decyzję w tej sprawie podejmie wspólnie z Tobą, rodzicami i dyrektorem poradni.

Działania poradni:

Wystąpienie cyberprzemocy nie jest jednoznaczne z koniecznością zaangażowania policji i sądu rodzinnego. Poradnia powinna powiadomić odpowiednie służby, gdy wykorzysta wszystkie dostępne jej środki, a ich zastosowanie nie przynosi pożądanых rezultatów (nie ma zmian postawy ucznia – sprawcy cyberprzemocy).

6. Jeśli będziesz potrzebować dodatkowego wsparcia emocjonalnego - poproś o rozmowę z psychologiem (lub innym pracownikiem poradni, któremu ufasz).

Pamiętaj:

- że nie jesteś winien/winna zaistniałej sytuacji i nikt nie ma prawa zachowywać się wobec Ciebie w ten sposób;
- że pomoc, którą otrzymasz ze strony pracowników poradni, nie kończy się w momencie zakończenia procedur ustalenia sprawcy i zastosowania wobec niego środków dyscyplinujących. Pracownicy poradni będą w sposób szczególny czuwać nad Twoim bezpieczeństwem i zwracać uwagę, czy nie są podejmowane wobec Ciebie dalsze działania przemocowe. Będą Ci również pomagać w radzeniu sobie z tą trudną sytuacją.

6. Zagrożenie bezpieczeństwa małoletniego w wyniku sekstingu

Rodzaj krzywdy

Zagrożenie bezpieczeństwa małoletniego w wyniku sekstingu

Seksting polega na wysyłaniu innym osobom przez Internet lub telefon swoich intymnych zdjęć lub filmów. Jest to niebezpieczne zjawisko, ponieważ raz wysłane treści mogą zostać zapisane i użyte w dowolny sposób. Mogą też trafić w ręce niepowołanych osób i stają się narzędziem cyberprzemocy: szantażu czy zastraszania osoby, która się na nich znajduje. Mogą zostać przesłane innym osobom bez zgody osoby, która się na nich znajduje.

Rodzaje sekstingu

1. Wymiana materiałów o charakterze seksualnym następuje tylko w ramach związku między dwojgiem rówieśników. Materiały nie uległy rozprzestrzenieniu dalej.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna im. Stefana Szumana w Bochni

2. Materiały o charakterze seksualnym zostały rozesłane większej liczbie osób, jednak nie dochodzi do cyberprzemocy na tym tle. Młodzież traktuje materiał jako formę wyrażenia siebie.
3. Materiały zostały rozesłane większej liczbie osób w celu upokorzenia osoby na nich zaprezentowanej lub zostają rozpowszechnione omyłkowo, jednak są zastosowane jako narzędzie cyberprzemocy.

Ścieżka postępowania małoletniego

Jeśli Ty i/lub Twoi rodzice lub opiekunowie prawni uznają, że jesteś ofiarą sekstingu:

1. Opowiedz o nim dokładnie rodzicom lub pracownikowi poradni, któremu ufasz.
2. Zbierz i zabezpiecz dowody dostępne w formie elektronicznej - przesyłane zdjęcia, zrzuty ekranów portali, w których opublikowano zdjęcia. Dzięki nim możliwa będzie identyfikacja sprawcy. Ponieważ seksting jest karalny, skrupulatność i wiarygodność dokumentacji ma duże znaczenie.
3. Przekaż zebrane materiały pracownikowi poradni.

Działania poradni:

- *W poradni zostanie przeprowadzona analiza dowodów oraz postępowanie mające na celu ustalenie sprawcy. Jeżeli niektóre z tego typu materiałów rozesłanych do większej liczby osób zostaną uznane za pornograficzne, dyrektor poradni ma obowiązek zgłoszenia incydentu na policję.*
  - *Pracownik poradni biorąc pod uwagę Twoje dobro, poinformują o zdarzeniu Twoich rodziców.*
4. W sytuacji każdego rodzaju sekstingu zostaniesz otoczony przez poradnię opieką psychologiczno-pedagogiczną. Rozmowa na temat samego zdarzenia czy identyfikacji potencjalnego sprawcy będzie realizowana w warunkach komfortu psychicznego dla Ciebie – z szacunkiem dla Twojej indywidualności i przeżytego stresu.
  5. Jeżeli Ty i Twoi rodzice uznacie, że pomoc poradni jest niewystarczająca, możecie poprosić pracownika poradni o podjęcie decyzji o skierowaniu sprawy do odpowiednich organów ścigania.

7. Wysyłanie małoletniemu w Internecie treści szkodliwych, nielegalnych i niepożądanych

Rodzaj krzywdy

Wysyłanie małoletniemu w Internecie treści szkodliwych, nielegalnych i niepożądanych

Są to treści, które mogą wywołać u Ciebie negatywne emocje i które promują czy też po prostu przedstawiają niebezpieczne albo niezgodne z prawem zachowania.

Ścieżka postępowania małoletniego

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna im. Stefana Szumana w Bochni

Jeżeli ktoś wysyła Ci w Internecie treści nawołujące do samookaleczeń, samobójstw, zachowań szkodliwych dla zdrowia, treści dyskryminacyjne, promujące wrogość, nienawiść, treści pornograficzne dostępne bez żadnego ostrzeżenia, fake newsy - fałszywe wiadomości:

1. Zgłoś ten fakt rodzicom lub pracownikowi poradni (albo innemu pracownikowi oświaty np. szkoły, któremu ufasz).
2. W miarę swoich możliwości i umiejętności zabezpiecz dowody. Skorzystaj z pomocy rodziców lub pracowników poradni. Jeśli masz świadków zdarzenia, poinformuj o nich.

Zabezpieczenie dowodów jest przede wszystkim zadaniem Twoich rodziców lub opiekunów prawnych, w czynnościach tych może wspomagać ich przedstawiciel poradni posiadający odpowiednie kompetencje techniczne. Dowody odgrywają kluczowe znaczenie w identyfikacji sprawców.

Działania poradni:

- Poradnia powiadomi Twoich rodziców o zaistniałym zdarzeniu.
  - We współpracy z nimi, po dokonaniu analizy dowodów ustali okoliczności uzyskania przez Ciebie dostępu do szkodliwych treści.
  - Pracownik poradni zgłasza incydent na policję oraz do serwisu Dyżurnet.
  - Jeżeli upowszechniane treści naruszały obowiązujące prawo, pracownik poradni złoży zawiadomienie na policję.
3. Kontakt z treściami szkodliwymi lub niebezpiecznymi może wywołać u Ciebie duży stres i frustrację. Skontaktuj się z pedagogiem lub psychologiem i opowiedz mu, co czujesz – skorzystaj z ich pomocy.

Działania poradni:

- Uzgodni z twoimi rodzicami podejmowane działania i formy wsparcia Ciebie.
- Zapewni Ci pomoc psychologa.
- Jeżeli pomoc udzielona przez poradnię okaże się niewystarczająca, w porozumieniu z Twoimi rodzicami może Cię skierować na specjalistyczną terapię.

8. Nawiązywanie przez małoletniego niebezpiecznych kontaktów w Internecie

Rodzaj krzywdy

Nawiązywanie przez małoletniego niebezpiecznych kontaktów w Internecie

W przypadkach niebezpiecznych kontaktów inicjowanych w Internecie może dochodzić do zagrożenia twojego życia i zdrowia, a także szantażu i przymusu realizacji czynności seksualnych.

Ścieżka postępowania małoletniego

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna im. Stefana Szumana w Bochni

Jeśli Twoi rodzice lub opiekunowie prawni zgłoszą w poradni taki problem związany z Tobą lub zrobisz to Ty sam:

1. Opowiedz o nim dokładnie rodzicom lub pracownikowi poradni, któremu ufasz.
2. Zbierz dowody dostępne w formie elektronicznej (zapisy rozmów w komunikatorach, na portalach społecznościowych; zrzuty ekranowe, zdjęcia, wiadomości e-mail). Zabezpiecz te dowody – możesz skorzystać z pomocy pracownika poradni.
3. Przekaż dowody pracownikowi poradni i rodzicom. Od chwili przekazania przez Ciebie i rodziców dowodów, to poradnia we współpracy z rodzicami zgłasza sprawę policji w celu ustalenia sprawcy. I to policja prowadzi dalsze dochodzenie w Twojej sprawie.

W przypadkach naruszenia prawa – szczególnie w przypadku uwiedzenia dziecka do lat 15, poradnia ma obowiązek powiadomienia policji lub sądu rodzinnego.

Uwaga!

Nie podejmuj samodzielnych działań w celu dotarcia do sprawcy – to zadanie policji. Nie próbuj bezpośrednio kontaktować się ze sprawcą.

Działania poradni i rodziców:

- Pracownik poradni we współpracy z Twoimi rodzicami powiadomi o zdarzeniu dyrektora poradni.
  - Poradnia i rodzice bezzwłocznie zawiadomią policję o wystąpieniu zdarzenia. Przekażą policji dowody oraz wszelkie uzyskane informacje o sprawcy.
4. Jeżeli potrzebujesz pomocy i wsparcia po ujawnieniu zdarzenia, zwróć się o pomoc do psychologa.

Działania poradni:

- Wszelkie działania pomocowe wobec Ciebie, stosownie do twoich potrzeb poradnia uzgodni z Twoimi rodzicami.
- Poradnia obejmie Cię opieką psychologiczną. Jeśli będziesz potrzebować dalszej pomocy, w uzgodnieniu z rodzicami, poradnia może Cię skierować na terapię do psychologiczną.

CZĘŚĆ IV

MATERIAŁY POMOCNICZE

Prawa dziecka to zbiór praw ujętych m.in. w Deklaracji Praw Dziecka i w Konwencji o Prawach Dziecka. W Polsce na straży praw dziecka stoi Rzecznik Praw Dziecka. Konwencja o Prawach Dziecka to podstawa na gruncie międzynarodowym. Dostęp do pełnej treści jest możliwy m.in. na stronach Biura Rzecznika Praw Dziecka, stronach UNICEF i ONZ oraz stronach rządowych, Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna im. Stefana Szumana w Bochni

Jeśli dochodzi do łamania praw dziecka lub ich naruszeń, sytuację należy zgłosić do odpowiednich organów: służb, telefonu zaufania, lokalnej opieki społecznej, Rzecznika Praw Dziecka. Poradnictwo i interwencje w tym zakresie są nieodpłatne.

Prawa i obowiązki dziecka podlegają szczególnej ochronie, toteż wszelkie instytucje pomocowe, a także szkoły i inne placówki oświatowe, powinny zgłaszać jakiegokolwiek podejrzenia łamania praw dziecka. Na straży praw dziecka stoją także organizacje pozarządowe, pomocowe i humanitarne, m.in. Amnesty International Polska, Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Homo Faber, Komitet Ochrony Praw Dziecka, Polska Akcja Humanitarna, Polski Czerwony Krzyż.

W miastach i gminach dostępne są także nieodpłatne punkty pomocy prawnej, gdzie można uzyskać poradnictwo w zakresie postępowania w razie łamania praw dziecka.

Co zrobić, jeśli prawa dziecka są łamane?

Mając wiedzę o łamaniu praw dziecka (lub będąc dzieckiem, które doświadcza łamania praw dziecka), można zgłaszać sytuację do następujących instytucji, gdzie dyżurują specjaliści:

- 116 111 – telefon zaufania dla dzieci i młodzieży, czynny 24/7,
- 112 – numer alarmowy, czynny 24/7,
- 997 – policyjny numer alarmowy, czynny 24/7,
- 225836600 – telefon zaufania Rzecznika Praw Dziecka,
- 800121212 – Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka 24/7,
- <https://brpd.gov.pl/kontakt/> – formularz kontaktowy Rzecznika Praw Dziecka,
- czat.brpd.gov.pl – specjalny czat Rzecznika Praw Dziecka, gdzie można zgłaszać problemy i łamanie praw dziecka.

Jeśli zagrożone jest życie lub zdrowie dziecka, ważna jest szybka interwencja. Należy wówczas niezwłocznie powiadomić policję, pogotowie lub straż pożarną. Istnieje także **bezpłatna i anonimowa pomoc telefoniczna i online dla rodziców i nauczycieli, którzy potrzebują wsparcia oraz informacji w zakresie pomocy psychologicznej dla dzieci**. Jej numer to 800 100 100. Natomiast 801 120 002 to numer ogólnopolskiego telefonu dla ofiar przemocy w rodzinie "Niebieska Linia". Pod ten numer mogą dzwonić ofiary przemocy w rodzinie, a także osoby, które usłyszały o takiej przemocy lub są jej świadkami.

Gdzie można się poskarżyć, gdy Wasze prawa są łamane?

Jeśli znacie kogoś, kto potrzebuje pomocy lub sami znajdujecie się w trudnej sytuacji, możecie zwrócić się o pomoc do rodziców, psychologa/pedagoga/logopedy czy dyrektora poradni, zgodnie ze ścieżką postępowania opisaną w „Standardach ochrony małoletnich”.

Możecie też skontaktować się z policją (numer 112) oraz instytucjami niosącymi pomoc dzieciom:

116111 – Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży;

800121212 – Dziecięcy telefon zaufania, prowadzony przez Rzecznika Praw Dziecka.

